

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podl. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzane różne uwagi
6	27" 6"	101 + 13°	2 4,	84	Zachodni słaby	Chmurno
2	5, 935	+ 18,	8 4,	56	ZPn. Zachodni	Pogoda z Chmurami
10	5, 019	+ 13.	7 4,	93	PZ. Północny	"

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

(A. N.) W dniu 18 Lipca b. r. zasmucił miasto nasze zgon znakomitego i powszechnie tu żalowanego męża, ś. p. Franciszka Ciesielskiego. Życie jego było zbiorem rzadkich w tym wieku cnót: ludzkości, pobożności, światłego i rozsądnego obywatelstwa, wylanego dla przyjaciół i nieszczęśliwych serca. Kraków winien mu czynne wspieranie i nposażenia wielu dobroczynnych zakładów, które przekazem ostatniej woli w znaczne opatrzył fundusze — a między ofiarami, jakie dla dobra, dogodności, a nawet przyjemności współmieszkańców poświęcał, ostatnie dzieło przeszło dwudziestotysięcznego nakładu, dziedziczy w drogiej po nim pamiętce.

Aby skreślić prawdziwy i godny tego męża obraz, potrzebaby przejść po śladach jego dobroczynności, odkryć w najustronniejszych zachyłkach kwilące ofiary nędzy i sieroctwa, dokąd on spieszył ze wsparciem i pocieszeniem, podnieść zasłonę, którą skromność otaczać lubiła jego cnoty, i wyliczyć długi szereg zasług społecznych i obywatelskich. Są wszakże czynny, którym przystojniej świecić w cieniu ukrycia, niż na clarzach chluby; są zasługi, których klejnot tęp droższą jaśnieje wartością, im więcej się jej skromna cnota przed światem wypiera. Takie zasługi wieńczą pamięć ś. p. Franciszka Ciesielskiego — taki klejnot zdobi dziś jego całun grobowy.

Popisy publiczne uczniów Instytutu Technicznego w roku bieżącym, odbywać się będą w porządku następującym:

Dnia 20 Lipca w poniedziałek przed południem, Kurs I.; po południu Kurs II.

Dnia 21 Lipca we wtorek przed południem Kurs III.; po południu Kurs IV.

Dnia 22 Lipca we środę przed południem Kurs V.; po południu z nauki handlu, rysunku

wyższego, malarstwa, rzeźbiarstwa, muzyki instrumentalnej, śpiewu kościelnego i dramatycznego. Popisy w dniach wyżej wymienionych przed południem trwają od godziny 8 do 12, po południu od godziny 3 do 7.

Dnia 25 Lipca w sobotę o godzinie 10 rano, nastąpi w gmachu także Technicznym, rozdanie nagród i pochwał celującym w pilności i dobrych obyczajach uczniom, poczem udadzą się do kościoła S. Norberta, na podziękowanie Bogu za pomyślne ukończenie tegorocznego kursu nauk.

Kraków dnia 15 Lipca 1846 r.

J. Podolski Dyr. Inst. Tech.

Wiadomości zagraniczne.

— Petersburg 30 Czerwca. —

W gazecie *Kaukaz* czytamy co następuje: „*Marad Kuszi*, w powiecie Karabaskim. Prawie w całym Zakaukazie jest podanie, że w Persyi, Szyracie, w pobliżu monasteru ś. Jakóba w powiecie Erywańskim, znajdują się źródła, z których, jeżeli człowiek nieskazitelnych obyczajów, zaczerpnie wody i przyniesie ją na pola, pustoszone przez szarańczę, wnet przybędą gnieżdżące się przy tych źródłach w znacznej liczbie ptaki, zwane tu *Murad Kuszi*, z natury nieprzyjazne szarańczę, i nie opuszczą pól, póki do ostatka jej nie wytepią. W zeszłym roku, szarańcza, spustoszywszy znacznie pola w powiecie Karabaskim, i zostawiwszy swe zapłodki, groziła mieszkańcom podobnem nieszczęściem i w czasie teraźniejszego lata. Powodując się powszechnie przyjętym zdaniem, oraz chcąc zaspokoić mieszkańców, i dowieść im, że zwierchność nie zaniedbuje żadnych środków ku odwróceniu grożącego nieszczęścia; Naczelnik powiatowy Karabaski w styczniu r. b., wyprawił na żądanie mieszkańców, wybranego przez nich wieśniaka z okręgu Keberlińskiego, Mirzę-Dżamał-Bekę-Nowruz-Bek Ogły do Szyrazu, po wspomnianą wodę;

koszta na podróż pokryte były dobrowolnemi składkami niektórych Beków. Teraz Mirza Dżamał-Bek powrócił z wodą, a za nim, 6 maja rano, *Murad-Kuszi* w niezliczonym mnóstwie pokryły wszystkie pola, na 16 wiorst od rzeki Araxn, i z taką obciwością wytepiają szarańczę, że za kilka dni i śladu jej nie będzie. »

— *Paryż 30 Czerwca.* —

W sobotę podniosły się na tutejszym targu ceny zboża w niesłychany sposób, i zapas, który dnia poprzedniego wynosił 100,000 cent., zmniejszył się nagle do 80 000. Średnia cena pszenicy była 22½ fr. za centnar. Przy tej bezprzykładnej cenie, obawiano się wyższych cen chleba, który i bez tego jest już bardzo drogi.

Z jeńców francuzkich wymordowanych w deirze Abdelkadera, powrócił znowu jeden, który swoje życie prawie cudem uratował.

Mianowany dla Chin jeneralny konsul francuzki rezydować będzie sześć miesięcy w Kantonie a sześć miesięcy w Makao.

Jeneral Lamoriciere, który się teraz w Paryżu znajduje, zaślubi paunę Dosne, szwagrową pana Thiersa.

Na wczorajszym posiedzeniu izby parów, po złożeniu kilku sprawozdań, toczyły się rozprawy nad dodatkowemi i nadzwyczajnemi kredytami dla Algierji.

Sądzą, że lord Cowley, poseł angielski w Paryżu, zastąpiony zostanie przez lorda Normanby.

Courier du Havre donosi według listu z Londynu, że pierwszy parostatek pocztowy z Southampton, ma przywieźć do Havru p. Peel, który się udaje do Włoch.

Moniteur Algerien z dnia 22 donosi, że od granicy marokańskiej aż do Kabylii gór Dżurdzura, to jest na całej przestrzeni, gdzie zaszyły usiłowania Abdelkadera, przywrócone zostały spokojność, porządek i bezpieczeństwo po drogach.

— *Londyn 30 Czerwca.* —

Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej, napelnionej do natłoku publicznością, wynurzył p. Peel zapowiedziane przez siebie następujące oświadczenie:

» W skutku jednomyślnego postanowienia ministerstwa, ze względu na stanowisko, w jakie wtrącone zostało, lubo i z bliższej przyczyny niepowiedzenia się irlandzkiego bilu bezpieczeństwa, gabinet podał królowej swą dymisyę, którą królowa przyjęła, i ministrowie pozostaną tylko tak długo przy sterze, dopóki ich następcy nie zostaną mianowani. Wynurzać zażalenia przeciw komukolwiek, nie byłoby w swoim czasie; ale to mogę i powinieniem powiedzieć, że gdy moje wielkie handlowe środki na początku zgromadzenia proponowałem, już wówczas przewidziałem, że *czyli one zostały przyjęte lub nie, zawsze rozwiązanie ministerstwa, które je zaproponowało, musi być ich następstwem*, gdyż tylko jako cierpiane, lub przez zniesienie stałych zasad, mogłoby się ministerstwo dalej trzymać,

nawet gdyby irlandzki bil bezpieczeństwa przyjęty został; i ja sam przynajmniej nigdy nie będę członkiem ministerstwa, które nie posiada władzy, własnymi siłami wyprowadzić w wykonanie środków, które uważa za stosowne. Ministerstwo podało nadto swą dymisyę bez rozwiązania parlamentu, do czego służyło mu prawo, czego jednak czynić nie byłbym zaniebdał, gdyby zaproponowane przezemnie środki nie były w zupełności przez parlament przyjęte. Ale ponieważ to nastąpiło, powody do rozwiązania parlamentu byłyby tylko podrzędne. Prócz tego terażniejsza chwila, gdzie w skutku zaszłych tak żywych rozpraw powszechnie panuje wzburzenie umysłów, zdaje mi się do rozwiązania parlamentu uietosowną.

» Najbliższym powodem ustąpienia ministerstwa, jest, jak powiedziałem, irlandzki bil przymusowy; bardzobym jednak żałował, gdyby z tej okoliczności, że ministerstwo właśnie w tym bilu było w mniejszości, wyprowadzić chciało wnioski, jakoby ono stało się niewiernem polityce w interesach irlandzkich, jaką w swém oświadczeniu było wynurzyło. Bynajmniej bowiem przypadek ten nie ma miejsca; tylko przekonanie o konieczności ten bil zpowodowało. Nie wahać się też oświadczyć, że *między Anglią i Irlandyą zupełna równość pod względem wszelkich cywilnych, miejscowych i politycznych praw przywrócona być powinna, równość, nie według litery ale według ducha i istoty.* (Z głosem zadowoleniem przyjęte zostało to oświadczenie nowy polityczny postęp Peela objawiające.) Z tego też względu zarząd w Irlandji powinien być przez koronę bez względu na różność wyznań urządzony i prowadzony; a jeżeli w tym względzie ministerstwo zdawało się uchybiać, to jego stronność była powiększłej części tylko pozorną, lub przez szczególne okoliczności usprawiedliwioną. Mam powód sądenia, że szanowny lord Russell zostanie przez królowę do utworzenia nowego gabinetu powołany. We względzie stosunków handlowych, będzie przeto zasada nowego rządu do tego dążyć, aby handlowi z zagranicą coraz większe nadawać swobody, a w takim razie, będę się czuł obowiązany udzielać moim następcowi najwyraźniejsze z mej strony wsparcie. »

Następnie p. Peel przechodził obszernie cały bieg wewnątrznej i zewnątrznej polityki swego pięcioletniego ministerstwa, a w końcu powrócił znowu do swych reform handlowych. Zapewniał, że takowe zaproponował nie przez osobistą chęć sławy, ale tylko w interesie kraju i w przekonaniu, że na tej drodze zapobiegnie się grożącej kolizji między wielkimi i możnemi klassami. » Ale sława tych reform, mówił dalej, nie mnie, nie opozycyi przynależy, lecz tylko jedynie mężowi, którego światły rozum przewidział konieczność owych środków, którego wymowa usprawiedliwiała je przed ludem, i którego nieugiętość zapewniła im w opinii publicznej zwycięztwo, a tym mężem jest

Cobden. Co się mnie tyczy, mówił nakoniec minister, imię moje z nagana będzie wspomniane przez tych, którzy z politycznych względów żalują zerwania związków stronnicych, jak i przez tych, którzy w interesie pomysłności kraju uważali za swą powinność sprzyjać systemowi protekcyjnemu, że zgrozą będzie wspomniane przez monopolistów, którzy pragną protekcyi tylko w własnym interesie; ale sądzę także, że będą miejsca, gdzie z przychylnością wspominać będą moje imię, to jest przy ognisku tych, których udziałem jest praca, którzy w pocie czoła zarabiać muszą na chleb, i którzy może z przychylnością przypomną sobie moje imię, gdy swe wycieńczone siły obfitszemu i mniej opodatkowanemu jedzeniem wzmacniać będą, i tem lepiej będzie im smakować, że nie będzie zaprawione uczuciem wycierpianej niesprawiedliwości. «

Zadowolenie, jakie po tej mowie nastąpiło, było wielkie i długotrwałe. Gdy jeszcze pan Peel z polecenia nieobecnego lorda Russell, wznosił o odroczenie się izby do dnia 3 lipca, zabrał głos lord Palmerston, ale tylko aby powinszować ministerstwu załatwionego sporu ze Stanami Zjednoczonymi. Po kilku słowach p. Hume na pochwałę pierwszego ministra, odroczyła się izba do d. 3 lipca.

W izbie wyższej lord Aberdeen wynurzając pochwały dla posła Stanów Zjednoczonych w Londynie, p. M'Lane, zawiadomił o załatwieniu sporu z tem państwem. Xzję Wellington doniósł w kilku słowach o wystąpieniu ministrów z gabinetu. Poczem odczytała się izba do dnia dzisiejszego, przyjąwszy pierwój pierwsze odczytanie bilu o przedłużeniu cła od cukru, który onegdaj zyskał trzecie odczytanie w izbie niższej.

Lord Russell w towarzystwie hr. Minto udał się dziś do królowej na wyspę Wight. Pierwój miał rozmowę z p. Peel. *Globe* zapewnia, że dawniejsze niesnaski między lordami Grey i Palmerston usunięte zostały i nie będą przeszkadzać przyszłej kombinacji gabinetu.

Times udziela dziś następującą listę ministerstwa, którą powszechnie uważają za rzeczywistą: Lord Russell, pierwszy lord skarbu; P. C. Wood, kanclerz izby skarbowej; lord Cottenham, lord kanclerz; sir G. Grey, minister spraw wewn.; lord Palmerston, M. spraw zagr.; lord Clarendon, M. osad; margr. Lansdowne, prezes rady; lord Auckland pierwszy lord admiralicyi; lord Campbell, kanclerz księstwa Lancaster; lord Morpeth, komisarz lasów; p. Labouchere, M. handlu; margr. Clanricarde, jeneralny pocztmistrz; sir T. Wilde, jeneralny obrońca; p. Jervis, jeneralny prokurator; lord Beborough, lord Namiestnik Irlandyi; naczelne dowództwo wojska ma objąć według jednych xzję Wellington, według innych margr. Anglesea lub xzję Albrecht.

W Manchester, Liverpoolu i w wielu innych miastach przygotowują adresa do sir Roberta Peel.

Rozmaitości.

WĘDROWNY LEKARZ.

(Ciąg dalszy.)

A czy wiesz co to jest szczęście? zapytał mnie nieznajomy. Czy możesz sądzić, że człowiek wtedy jest szczęśliwy, gdy ma wiele pieniędzy, piękne suknie, wielkie mieszkanie, obszerne ziemie, godność, zaszczyty?

Oh! nie panie, odpowiedziałem, ja tego wszystkiego nie pragnę, dla mnie dosyć, aby nikt okolo mnie nie cierpiał. Kiedy będę u ciebie panie, mówiłem po niejakim przestanku, do mego szczęścia wystarczy widok mojego ojca brata, ciebie panie i gdyby można wiadomości, że moja matka w niebie patrzy na mnie i jest ze mnie zadowolona.

Dobry z ciebie chłopczyk, rzekł niezajomy; po prostu się tłumaczysz, ale nie źle rzeczy rozumiesz. Masz słuszność, mój Michasiu, szczęście nasze zawisło na zadowoleniu, a tego nie dadzą ani pieniądze, ani godności, ani pochwały i zaszczyty. Szczęście nasze leży w nas samych, leży w zadowoleniu z wypełnienia powinności, w miłości bliźnich i ich współczuciu. Celem życia człowieka jest osiągnięcie takiego szczęścia; nauki, zaś jakie nam dają, powinny wprost zmierzać ku temu, aby nas uosobiły do zaniwiania szczęścia z miłości bliźniego i do wypełnienia naszych obowiązków. Obowiązki te różne są dla każdego stanu, płci i wieku, w tém tylko jednostajnie, że wszędzie być człowiekiem należy, wszędzie wypełnić nauk Chrystusa, samą tylko pewną i nieomylną. Życie nasze, mój Michasiu, o tyle ma wartości, o ile dobrego czynimy; skarb podobny, zapracowany tu na ziemi, jest rękojmią przyszłego naszego szczęścia, a i to nie jest bez ceny dla tych wszystkich co mają serce i duszę. Zapewne czuleś nie raz, bo kochasz ojca, z jaką radością służył mu, jak ci przyjemnie podać mu wyubrany kawałek chleba, jak słodko pocieszać go i być wszystkim dla niego. Mimo ubóstwa i niedostatku, masz w swoim życiu szczęśliwe chwile, jakie nawet, których najbogatsi nie znają; to powinno dać ci poznać, że człowiek tylko w poświęceniu dla drugich szczęście swoje znajdzie. Dążąc do takiego szczęścia, nauki powinny dla nas być środkiem obszerniejszego działania, osiągnięcia możności większym kołem naszego żywota; władza siłą wykonania wielkich zamiarów, dążących do szczęścia współbraci. Może wszystkiego jeszcze nie pojmujesz, bo twojem światłem dzisiaj twój niewidomy ojciec, twój brat, a może i ja za chwilę przybędę; ale kiedy dorosisz, kiedy twój umysł rozwinie się, kiedy mężkich nabierzesz sił, kiedy wpłciony w świat, uczujesz się pomiędzy ludźmi, jako jednostka należąca do jednej całości, wtedy pojmiesz, że działając dla dobra wszystkich, działasz dla własnego, że czyniąc dobre, gromadzisz skarby do serca, że niosąc słowa pociechy, sam jejarazem doznajesz, że gubiąc złe w drugich, sam się od nich zastaniasz; oh! wtedy pokochasz wszystkich ludzi, wtedy wszyscy dla ciebie będą braćmi, wszyscy dziećmi jednego ojca, mimo ich wad i błędów, mimo przesądów i chęci złe czynienia.

Prawdziwa oświata, mój Michasiu, a lepszej nigdzie nie widzę jak w dokładnem pojęciu i zrozumieniu nauki naszego Zbawiciela, powinna nam podawać środki zaradzenia złemu, niesienia ulgi i pomocy, wyświcać prawdziwy stan rzeczy, ukazać

zać prawdę i rozjaśnić błędne drogi naszego żywota. Dziś może nie wiesz o tem, i lepiej to dla ciebie, że wiele ciężkich zbrodni zalewa świat, że przesady ukrywają prawdę, że przekształcają dzieło Boga, że własny pojedynczy interes czyni prawie całą ludzką cierpiącą, że miliony łez płyną, że miliony piersi wdycha tak ciężko; ale Bóg coraz widomiej objawia się ludziom, w serca coraz mocniej wstępuje przekonanie o woli Boga, coraz więcej jest ludzi, którzy mimo cierni wstępują na twarde ścieżki duchowego życia. Widzisz ich: to upadających, to zwyciężkich; ale w zwyciężtwie i upadku nie giną oni dla świata, nie oni dla Boga i woli jego. Miłość dla ojca, twój śpiew, płynący z serca, przekonał mnie, że w twojej duszy tli święty ogień miłości, rozżarzyć go, czuję moją powinność, i dla tego, dla tego tylko chcę przyjść ci w pomoc, aby utworzyć z ciebie członka użytecznego ludzkości. Czy mię rozumiesz Michasiu? może ja mówię nad twoje pojęcie; ale język mój rozumiałby dla tych, którzy kochają, mój język jest językiem serca i powinien trafić do serca; to język powszechny, nawet uczyć się go nie trzeba, to mądrość dana nam z nieba, to światło, którem jaśniały wszystkie wielkie dusze, wszystkie cnoty ludzkości, wszystko to, co godnem jest wspomnienia, na ziemi.

Słuchałem z największym zajęciem tej mowy; każdy jej wyraz rył mi się w sercu i duszę przenikał; pojąłem wszystko, bo to co mówił nieznanomy, widziałem jak własne myśli, które w głębi mnie utajone krążyły, ale na świat w dotykalnych formach ukazać się nie mogły. Upadłem na kolana przed nieznanym i zawołałem:

Panie, ja kocham wszystkich ludzi, ja pracować i żyć dla nich pragnę. Dzisiaj kochałem ojca i brata, bo oni byli moim światem, dzisiaj do mojej krainy życia ty przybyłeś i gotów jestem żyć dla ciebie poświęcić, bo nie nie mam prócz życia i do niczego zdolny nie jestem.

Lecz będziesz zdolnym, odparł nieznanomy, podnosząc mię z ziemi i serdecznie całując; kto w uśmiechu kółku swojego życia, mówił, dopełnia obowiązków, ten i w większym nie cofnie się przed niemi. Dohry syn, bywa dobrym członkiem ludzkości, a wszak mówi pismo: *Jeżeli kto powiada, że kocha Boga, a bratoby swego nienawidził,*

klamcą jest, bo jakże może miłować Boga, którego nie widzi, gdy nienawidzi brata, którego widzi? Powróć mój Michasiu do ojca i do brata, ja pomyślę co dalej z tobą mam uczynić.

Nie mam wyrazów, abym objawił uwielbienie, jakie obudził we mnie nieznanomy. Uważałem go za istotę wyższą odemnie, do której zbliżyć mi się nie wolno, nie dla tego, abym wyższość jego widział w wieku, możliwości, albo żebym się go lekkał; ale uważałem go za cnotliwego i rozumnego człowieka, co dla mnie było ideałem piękności i co pozostało na zawsze, że dzisiaj jeszcze, chociaż uczucia moje z młodocianego pyłu życia obtarł świat i doświadczenie, nie wymówię nigdy imienia głośnego cnotą i talentem, jak tylko ze szczególnem uszanowaniem. Co powiem nawet, dzisiaj, każda cnota, pod jakąkolwiek objawiona postacią, każdy czyn wielki, każda wyższa zdolność, jest dla mnie objawieniem bóstwa, któremu składam cześć moją w enocie, zdolnościach i poświęceniu dla bliźnich. I dzisiaj małemi są w moich oczach ci wszyscy, którzy lekceważą cichą i skromną cnotę, godnemi wszędy, którzy szarpią sławę niewinnych, nieczemnymi, dla których objętą jest wielkość duchowa człowieka. Tylko wielki umysł, wielkość bratnią ocenia; tylko serce chrześcijańskie pojmuje czyny i myśli pochodzące z serca. Może się mylę, ale moją mądrością jest serce, inną znać nie chcę, każda inna jest dla mnie fałszem.

Powróciwszy do oca upadłem przed nim na kolana, prosząc, aby i on ze mną podziękował Bogu za napotkanie najenotliwszego człowieka. Nie wiedziałem kto on, co robi, jak żyje, ale mówił mi tak do serca, że pokochałem go jak ojca, że chętnie życiem mojem każdąby jego okupił przyjemność; ojciec nie odmawiał mi prośbie, i on i Karol zaniesli szczerą do Boga modlitwę.

(D. c. n.)

PRZYJECHALI DO BRKOWA.

Od dnia 14 do dnia 15 Lipca.

Betscher Olga, z Polski; -- Jabłonowski Stanisław xżę, All Jan, Jordan Roman, Browiski Felix ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Hanning radca, do Galicyi; -- Petocki Maurycy hr., White Wilhelm, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 13 i 14 Lipca 1846 roku	1. GATUNEK		2. GATUNEK		3. GATUNEK	
	qd	do	od	do	od	do
	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.
Krz., Pszenicy.	31 15	35 15	29	31	27	28 15
„ Żyła.....	30	31	28	29		
„ Jęczmienia		24		20 15		18 18
„ Owsa....		14		13		12
„ Grochu..		32				
„ Jagiel..		51		48		
„ Rzepaku.		20		18		
„ Tatarski..		22		20		
„ Soczewicy						
„ Ziemiak						
„ Wyki..						
„ Wiclogr..						
„ Konieczyny						

Centnar siana od zł. 2 gr. 12 do zł. 2 gr. —. Centnar słomy od zł. 4 gr. 6 do zł. 3 gr. 24

Spiryтусu garniec z opłatą od złp. 7 gr. 35 do złp. —

Okowity garniec z opłatą od złp. 6 do złp. — gr. —

Masła garniec od złp. 5 gr. 15 do złp 6 gr. 10

Jaj kurzych kopa . . . . . zł. 1 gr. 24

Drożdzy wanienka . . . . . od złp. 7 do złp. 9

Kraków dnia 14 Lipca 1846 r.

Kommissarz Targowy.

W. Dobrzański.

Adjunkt Psorn.